

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

«___» _____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАЛІЗ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

Напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»

Інститут мистецтв

2014 – 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма Аналіз музичних творів для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», напряму підготовки 6.020204 “Музичне мистецтво”. – 24 с.

Розробник: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Протокол від “___” вересня 2014 року №___

Завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва _____ О.М. Олексюк
(підпис)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

З М І С Т

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.....	7
III. ПРОГРАМА.....	9
Змістовий модуль I. Будова музичного твору, основні різновиди музичних форм, прості музичні форми	9
Змістовий модуль II. Складні музичні форми	11
IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА.....	14
V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	15
VI. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА	177
VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	19
VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	23
IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ	233
X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс «Аналіз музичних форм» вивчається у 6 та 7 семестрах. Він узагальнює знання студентів з предметів музично-теоретичного циклу: гармонії, історії світової музики та ін. Він знайомить студентів з образами національної музики, демонструє засоби музичної виразності у творах різних композиторів, стилістичні риси їх творчості.

Курс аналізу відіграє важливу роль у естетичному вихованні студентів. Знання, уміння та навички, отримані в процесі вивчення курсу аналізу музичних форм, покликані допомагати вихованню і навчанню висококваліфікованого педагога-музиканта.

Мета курсу: збагатити музичний та загальнокультурний рівень студентів, розвинути їхній художній смак та здібності, вміння сприймати музику та досконало розбиратися у формі музичних творів.

Завдання:

1. Вивчення специфічних рис музики та методів її аналізу
2. Вивчення елементів музичної мови, їх виражальних можливостей у тісному зв'язку зі змістом твору.
3. Прищепити студентам навички в визначенні тематизму і засобів його розвитку, дати основу для класифікації творів за формою та жанром, показати виражальні можливості форми.
4. Виховання музичного смаку, активної позиції в оцінці явищ мистецтва.

Після закінчення вивчення «Аналізу музичних творів» студенти **повинні** **уміти:**

- користуватися різними методами аналізу музичних творів;
- оперувати отриманими знаннями і застосовувати аналітичні навички в художній практиці;
- оцінити різні музично-теоретичні концепції з точки зору аналізу музичних творів;

оцінити художню цінність і значущість музичного твору.

Основною формою роботи є лабораторні заняття, ціллю яких є закріплення теоретичних понять вкупі з практичними навичками самостійного аналізу як окремих засобів музичної виразності, так і комплексної характеристики музичних образів. Частина лабораторних занять безпосередньо зв'язана з практикою студентів в загальноосвітній школі та дитячих садочках. Одною з форм розвитку творчих здібностей студента є створення мелодій в найпростіших масштабно-синтаксичних структурах, створення творів простих форм з певним жанровим забарвленням (пісня, танець, марш). Не менш важливою є робота з книгою, конспектування і розбір критично-музикознавської літератури, написання доповідей для позакласної лекційної практики.

У кінці модулів проводиться МКР.

Вимоги до модульної контрольної роботи:

- володіння вивченими видами аналізу (тематизму, окремих засобів музичної виразності, композиції твору та його стильових особливостей);
- вміння сформулювати теоретичні поняття про прості та складні форми творів,
- встановити спільне та відмінне між ними.

Після 6 та 7 семестрів проводяться заліки.

Вимоги до заліків:

- знати теоретичні основи курсу аналізу;
- вміти робити цілісний аналіз твору, включаючи всі компоненти цілого в їх взаємодії та розвитку у безпосередньому зв'язку з образним змістом твору.

У процесі вивчення курсу студент формує такі освітні і професійні **компетенції:**

- здатність самостійно оцінювати форму музичних творів;
- здатність аналізу окремих елементів музичної мови у тісному зв'язку зі змістом твору;
- здатність самостійно оцінити художню значимість окремих творів;
- широку ерудованість у питаннях музичних стилів та жанрів;
- здатність до набуття знань у галузі мистецтва та вміння творчо застосовувати їх у процесі вивчення циклу музично-теоретичних дисциплін;
- обізнаність і практичне володіння музичним репертуаром для аналізу форм;
- вироблення у студентів творчих орієнтирів щодо майбутньої музично-виховної діяльності.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS 2 кредити</p> <p>Змістові модулі: 2 модулі</p> <p>Загальний обсяг годин: 72 год.</p> <p>Тижневих годин: 2 години</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0202 «Мистецтво»</p> <p>Шифр та назва напрямку 6.020204 «Музичне мистецтво»</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»</p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 3 Семестр: 6</p> <p>Аудиторні заняття: 32 год., з них:</p> <p>Лабораторні: 28 години</p> <p>Індивідуальні: 4 годин</p> <p>Модульний контроль: 4 години</p> <p>Самостійна робота: 36 годин</p> <p>Вид контролю: ПМК (залік)</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	МКР	ПМК
Змістовий модуль I Будова музичного твору, основні різновиди музичних форм, прості музичні форми							
1.1	Засоби музичної виразності.Музичні жанри, жанрові зв'язки. Поняття стилю в музиці. Історичний, національний, композиторський стилі	4	2		2		
1.2	Поняття музичної форми. Будова музичної мови. Музичний тематизм. Типи тематизму. Фактура.Принципи розвитку в музичній формі	4	2		2		
1.3	Функції частин музичної форми. Типи викладу музичного матеріалу. Форми мотивів. Масштабно-синтаксичні структури	4	2		2		
1.4	Період класичного типу Різновиди періоду	7	2	1	4		
1.5	Період як самостійна форма твору (проста одночастинна форма)	4	2		2		
1.6	Прості форми. Проста двочастинна форма.	5	2		3		
1.7	Проста тричастинна форма Різновиди простої тричастинної форми	6	2	1	3		
	Модульний контроль	2				2	
Разом		36	14	2	18	2	
Змістовий модуль II. Складні музичні форми							
2.1	Класифікація складних тричастинних форм за типом середини. Складна тричастинна форма з trio	5	2	1	2		
2.2	Складна тричастинна форма з епізодом	4	2		2		
2.3	Складна двочастинна форма. Особливі види складних форм	4	2		2		
2.4	Форма рондо. Різновиди форми рондо	5	2		3		
2.5	Старовинне рондо	4	2		2		
2.6	Класичне рондо	7	2	1	4		
2.7	Рондо в творчості романтиків. Рондоподібні форми	5	2		3		
	Модульний контроль	2				2	
Разом		36	14	2	18	2	
Разом на 6 семестр		72	28	4	36	4	ПМК (Залік)

III. ПРОГРАМА

Змістовий модуль I.

Будова музичного твору, основні різновиди музичних форм, прості форми

Лабораторне заняття 1.1. Засоби музичної виразності. Музичні жанри, жанрові зв'язки. Поняття стилю в музиці. Історичний, національний, композиторський стилі (2 год.)

Єдність форми та змісту музичного твору. Поняття музичної форми, композиції, драматургії. Структурно-смісловий розподіл музичного твору. Виразні можливості музичних засобів. Система або комплекс музичних засобів.

Музична мова та мовлення. Абстрактність музичної мови, умовність знакової системи музичної мови. Комунікаційна функція музичної мови та мовлення.

Багаторівневність музичного твору: музична форма як явище, історично типізована композиція, індивідуальна композиція твору. Інтонація як головна смислова структура музичного твору. Музична тканина: взаємодія її структурних елементів.

Етимологія терміну жанр (походження). Поняття музичного жанру як роду та виду музичного твору, які історично склалися у зв'язку з різними типами музичного змісту та функціональної ролі в культурі суспільства.

Первинні жанри. Національні риси жанру. Стійкі елементи виразних засобів в ідентифікації жанрових рис та ознак. Жанрова багатошаровість музичного твору. Жанрові зв'язки, стійкі комплекси жанрових зв'язків.

Зміна жанрового модусу в процесі розвитку музичної драматургії. Розвиток музичної композиції згідно законів музичного жанру. Жанри вищого рівня: композиційні узагальнення, які впливають на форму та процес розвитку музичного твору. Поняття жанровості та позажанровості в музичному творі. Жанрові відхилення та мутації.

Поняття стилю як історично сформована система музичного мислення. Зміст та музичні засоби – основні компоненти поняття музичного стилю. Широке та вузьке значення музичного стилю.

Історичний музичний стиль як сукупність виразних та змістовних музичних ознак, притаманних певній історичній добі, національний стиль пов'язаний з культурними традиціями країни, великий вплив на визначення національного стилю мають фольклорні джерела. Індивідуальний композиторський стиль (музичний імідж митця) базується на характерний стійких зображальних прийомах на всьому просторі музичних засобів для певного композитора. Стиль окремого музичного твору визначається за наявності особливої, характерної системи музичних засобів та певного образного строю.

Стильові зв'язки, стильовий контекст, стильові риси. Стильова еволюція в контексті історичного розвитку культури.

Мета: навчитись виявляти основні засоби музичної виразності в музичному творі; навчитись виявляти основні засоби музичної виразності в музичному творі, їх зв'язки в музичній тканині, знаходити елементи музичної мови та мовлення; навчитись визначати первинні жанрові джерела твору.

Завдання: проаналізувати «Ноктюрн» мі-мінор Ф.Шопена та визначити тип фактури, коло головних виразних засобів.

Література основна: 3, 4, 5.

Література додаткова: 1, 8, 9, 11.

Лабораторне заняття 1.2. Поняття музичної форми. Будова музичної мови. Музичний тематизм. Типи тематизму. Фактура. Принципи розвитку в музичній формі (2 год.)

Єдність форми і змісту музичного твору. Поняття музичної форми. Музична форма як багаторівнева система. Структурно-сислове розчленовування музичного твору.

Система виразних засобів (фонетичні, морфологічні і синтаксичні). Компоненти музичної тканини: ритм, метр, гармонія, мелодія, фактура.

Музична тема як якнайповніша і завершена форма інтонаційного втілення музичного образу. Структура теми, її склад. Тематичне ядро. Прості і складені теми, тематичний комплекс. Тематичний розвиток. Види тематичного розвитку.

Поліфонічна тема. Тема в поліфонії строгого письма (будова, інтервальний склад, особливості метроритму, фігурація).

Поняття фактури. Разновидости музичних складів.

Основні функції частин музичної форми: вступ, виклад, середина, розробка, єднальна, завершальна. Функціональна тріада – І-М-Т (імпульс, розвиток і завершення) як основа формоутворення.

Мета: навчитись виявляти різні стильові риси музичного твору, що притаманно в творі історичному, національному та індивідуальному стилю.

Завдання: проаналізувати гавот з «Сюїти» до балету «Ромео і Джульєтта» С.Прокоф'єва та визначити елементи музичного мовлення, які належать до стилізації старовинного танцю гавот.

Література основна: 1, 4, 5.

Література додаткова: 1, 5, 7, 11.

Лабораторне заняття 1.3. Функції частин музичної форми. Типи викладу музичного матеріалу. Форми мотивів. Масштабно-синтаксичні структури (2 год.)

Музичне речення. Цезура, ознаки вираження цезури.

Типи викладу музичного матеріалу: експозиційний, розробковий, передіктивний, заключний.

Мотив – найдрібніша смислова і конструктивна одиниця музичної мови. Об'єднання мотивів у фрази.

Масштабно-синтаксичні структури в музичній формі (періодичність, підсумовування, дроблення, подвійне підсумовування, подвійне дроблення, дроблення із замиканням, злитість).

Типи мотивів. Дводольні і тридольні мотиви.

Мета: навчитись відокремлювати фонетичні та морфологічні елементи в музичному творі, навчитись визначати функційні типи тематизму.

Завдання: проаналізувати «Прелюдію» ре-бемоль мажор Л.Ревуцького та виявити фонетичні елементи в гармонії та фактурі, охарактеризувати тип фактури прелюдії, знайти морфологічні стійкі елементи, які зустрічаються в мелодії, ритмі та гармонії твору.

Література основна: 1, 2, 4.

Література додаткова: 2, 5, 7, 11.

Лабораторне заняття 1.4. Період класичного типу. Різновиди періодів (2 год.)

Період. Основні характеристики типового періоду класичного типу. Ознаки закінчення періоду. Різновиди кадансів. Період як основа і одиниця класифікації простих форм.

Мета: прослідкувати еволюцію музичної форми на прикладі порівняльного аналізу.

Завдання: виділити період з I частини фортепіанної сонати № 3 Л.Бетховена та порівняти з першим періодом фортепіанної сонати №1 П.Булеза:

- Проаналізувати та порівняти логіку побудови композиції форм сонат;
- Проаналізувати темоутворення сонат;

Література основна: 1, 3, 5.

Література додаткова: 5, 7, 10.

Лабораторне заняття 1.5. Період як самостійна форма твору (проста одночастинна форма) (2 год.)

Різновиди періоду. Складний період.

Період як самостійна форма твору.

Мета: прослідкувати еволюцію музичної форми на прикладі порівняльного аналізу.

Завдання: знайти та виділити період порівняти з I частини фортепіанної сонати № 5 Л. ван Бетховена. Охарактеризувати його.

- Знайти відхилення від норм сонатної композиції.

Література основна: 1, 3, 4.

Література додаткова: 5, 6, 9.

Лабораторне заняття 1.6. Прості форми. Проста двочастинна форма (2 год.)

Класифікація форм. Характеристика простих форм, як структур, в яких кожна частина не перевищує по розмірах період. Проста двочастинна форма, її різновиди – репризна і безрепризна прості двочастинні форми.

Мета: навчитись визначати композиційні принципи в музичному творі.

Завдання: проаналізувати мазурку ля-мінор Ф.Шопена:

- Визначити форму п'єси;
- Знайти варіаційний принцип розвитку в п'єсі.

Література основна: 2, 4, 5.

Література додаткова: 3, 7, 9.

Лабораторне заняття 1.7. Проста тричастинна форма. Різновиди простої тричастинної форми (2 год.)

Проста тричастинна форма, її різновиди (з контрастною серединою, з розвиваючою серединою), типи репризи. Трип'ятичастинна і подвійна тричастинна форма. Проміжні форми як результат з'єднання двох типових форм.

Мета: навчитись визначати композиційні принципи в музичному творі.

Завдання: проаналізувати першу частину кантати «Іоанн Дамаскін» С.Танєєва:

- визначити форму;
- знайти симфонічний тип розвитку в частині кантати.

Література основна: 2, 3, 5.

Література додаткова: 3, 8, 9.

Модульна контрольна робота 1

Загальна будова музичної форми. Елементи музичної мови. Тематизм. Фактура. Форми мотивів. Масштабно-синтаксичні структури.

1. Навести приклади типів тематизму згідно запропонованої класифікації. Дати коротку характеристику фрагменту.
2. Навести приклади музичних складів.
3. Навести приклади принципів розвитку музичної форми.
4. Навести приклади форм мотивів.
5. Навести приклади масштабно-синтаксичних структур.
6. Проаналізувати письмово два різні періоди по вибору згідно з планом.
7. Проаналізувати два твори, написаних у формі періоду за планом.
8. Проаналізувати письмово два твори, написаних в простій двочастинній формі: одно- в репризній, інше — у безрепризній.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

Складні музичні форми

Лабораторне заняття 2.1. Класифікація складних тричастинних форм за типом середини. Складна тричастинна форма з trio (2 год.)

Структура складної форми. Принцип організації композиції та драматургії в складних формах.

Складна тричастинна форма. Типи середин (тріо або епізод). Види репризи (точна, динамічна, така, що варіює, скорочена). Складна тричастинна форма з trio. Особливості trio.

Мета: навчитись знаходити жанрові зв'язки з іншими творами.

Завдання: проаналізувати 3 ч. сонати Й.Гайдна мі мінор

- визначити форму твору;
- визначити первинні жанри та обґрунтувати загальний жанр твору.

Література основна: 2, 4, 5.

Література додаткова: 3, 8, 11.

Лабораторне заняття 2.2. Складна тричастинна форма з епізодом (2 год.)

Типи середин (тріо або епізод). Види репризи (точна, динамічна, така, що варіює, скорочена). Складна тричастинна форма з епізодом. Особливості епізоду.

Особливі види складної тричастинної форми: проміжна між простою і складною тричастинною формою, складна трьохп'ятичасна форма, складна трьохприватна форма, в якій є частини, написані в розвиненіших формах, ніж проста двох- чи три частинна

Мета: навчитись аналізувати текст музичного твору

Завдання: проаналізувати III частину п'ятої симфонії Бетховена:

- визначити форму частини;

- проаналізувати логіку композиції та тематичної послідовності;
- охарактеризувати цитати в творі.

Література основна: 3, 4, 5.

Література додаткова: 3, 4, 11.

Лабораторне заняття 2.3. Складна двочастинна форма. Особливі види складних форм (2 год.)

Складна двочастинна форма. Репризна і безрепризна складна двочастинна форма. Тональний план розділів.

Література основна: 1, 2, 5.

Література додаткова: 3, 4, 10.

Лабораторне заняття 2.4. Форма рондо. Різновиди форми рондо (2 год.)

Рондо-визначення. Принцип багаторазового чергування рефрену та епізодів. Рефрен. Епізоди. Народнопісенне походження форми. Історичні типи рондо – старовинне, класичне, вільне

Мета: навчитись узагальнювати структуру форми рондо

Завдання: дати письмові визначення:

- поняття форми рондо. Охарактеризувати її виражальні можливості.
- різновидів форми рондо.

Література основна: 3, 4, 5.

Література додаткова: 3, 4, 9.

Лабораторне заняття 2.5. Старовинне рондо. (2 год.) .

Наявність великої кількості розділів. Форма та тональний план розділів. Багатокуплетне рондо.

Мета: навчитись аналізувати текст музичного твору

Завдання: проаналізувати твір Ф.Куперена «Кохана» проаналізувати логіку композиції та тематичної послідовності;

- прослідкувати логіку тональних планів

Література основна: 2, 3, 4.

Література додаткова: 3, 4, 6.

Лабораторне заняття 2.6. Класичне рондо (2 год.)

Форма рондо в творчості віденських класиків. Кількість розділів. Форма рефрену. Використання форми рондо в сонатно-симфонічному циклі.

Мета: навчитись узагальнювати структуру твору.

Завдання: охарактеризувати форму 3 ч. сонати Л.Бетховена №8.

Література основна: 2, 4, 5.

Література додаткова: 3, 4, 9, 10.

Лабораторне заняття 2.7 Рондо в творчості романтиків. Рондоподібні форми (2 год.)

Форма рондо в творчості композиторів романтиків та в музиці ХХ-ХХІ ст. Риси рондальності в інших формах простої чи складної побудови. Рондо як жанр.

Мета: навчитись узагальнювати основні риси форми рондо

Завдання: в письмовій формі:

- Проаналізувати етюд мі мінор Ф.Шопена.

Література основна: 2, 3, 5.

Література додаткова: 3, 4, 7, 10.

Модульна контрольна робота 2**Складні форми**

Проаналізувати письмово два твори, написаних в

1. простій тричастинній формі,
2. одно- в однотемній,
3. друге – в двотемній.
4. Проаналізувати за планом дві складні тричастинні форми (на вибір): одну з тріо, іншу з епізодом. Скласти схеми з вказівкою тонального плану частин.
5. Проаналізувати складні двочастинні форми: П.І.Чайковський. Романс «Ми сиділи з тобою», Дж.Россіні. Опера «Севільський церюльник». Каватина Розіни.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Аналіз музичних творів»

Разом: 72 год.: лабораторні – 28 годин, індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 36 год., МКР – 4 год.

Модулі	Модуль I							Модуль II						
Назва модуля	Будова музичного твору, основні різновиди музичних форм. Прості музичні форми							Складні музичні форми						
Кількість балів за модуль	137 балів							137 балів						
Лабораторні	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7
Теми 154 балів	Засоби музичної виразності.Музичні жанри, жанрові зв'язки. Поняття стилю в музиці. Історичний, національно-позторський стилі(1+10 балів)	Поняття музичної форми. Будова музичної мови Музичний тематизм. Типи тематизму. Фактура Принципи розвитку в музичній формі (1+10 балів)	Функції частин музичної форми. Типи викладу музичного матеріалу. Форми мотивів. Масштабно-синтаксичні структури (1+10 балів)	Період класичного типу. Різновиди періоду (1+10 балів)	Період як самостійна форма твору (проста одночастинна форма) (1+10 балів)	Прості форми. Проста двочастинна форма. (1+10 балів)	Проста тричастинна форма. Різновиди простої тричастинної форми (1+10 балів)	Класифікація складних тричастинних форм за типом середини. Складна тричастинна форма з trio (1+10 балів)	Складна тричастинна форма з епізодом (1+10 балів)	Складна двочастинна форма. Особливі види складних форм . (1+10 балів)	Форма рондо. Різновиди форми рондо варіації. (1+10 балів)	Старовинне рондо (1+10 балів)	Класичне рондо . (1+10 балів)	Рондо в творчості романтиків. Рондоподібні форми (1+10 балів)
Самост. робота (70 балів)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Види поточ. контр. (50 б.)	Модульна контрольна робота (25 б.)							Модульна контрольна робота (25 б.)						
ІНДЗ (30 б)	30 балів													
Підсум. контр.	Залік (ІМК). Всього 304 балів, коефіцієнт — 3,04													

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I. Формування, зародження та розвиток українського професійного музичного мистецтва від початку до XIX ст. Прості музичні форми						
№ п/п	Тема	Зміст завдання	Години на виконан., передбачені ТП	Література	Академічний контроль	Бали
1.1	Засоби музичної виразності. Музичні жанри, жанрові зв'язки. Поняття стилю в музиці. Історичний, національний, композиторський стилі	Законспектувати I главу підручника «Аналіз музичних творів» Л.Мазеля. Скласти конспект I глави підручника «Форми музичних творів» В.Холопової. Виписати існуючі трактування поняття інтонації з роботи Б.Асаф'єва «Музична форма як процес». Знайти альтернативні визначення понять музична мова та музичне мовлення. Знайти визначення жанру стосовно образотворчого мистецтва, літератури, театру, кіно. Знайти тлумачення стилю у літературі, театрі, образотворчому мистецтві та співставити з визначенням музичного стилю	2	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
1.2	Поняття музичної форми. Будова музичної мови Музичний тематизм. Типи тематизму Фактура Принципи розвитку в музичній формі	Навести приклади різної фактури. Навести приклади різного типу тематизму в різних розділах музичної форми. Знайти та відокремити елементарні синтаксичні побудови (мотив, фраза, тема) в головній партії 1 частини першої фортепіанної сонати Л.Бетховена № 2	2	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
1.3	Функції частин музичної форми Типи викладу музичного матеріалу. Форми мотивів.	Знайти та відокремити елементарні синтаксичні побудови (мотив, фраза, тема) в головній партії 1 частини сонати С.Прокоф'єва № 7.	2	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5

	Масштабно-синтаксичні структури	Навести приклади різних мотивів. Знайти типи масштабно-синтаксичні структури в головній партії I частини сонати Ф.Ліста сі мінор				
1.4	Період класичного типу Різновиди періоду	Навести приклади періодів та проаналізувати	4	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
1.5	Період як самостійна форма твору (проста одночастинна форма)	Навести приклади простої двочастинної форми та проаналізувати	2	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
1.6	Прості форми. Проста двочастинна форма.	Знайти приклади простої двочастинної форми	3	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
1.7	Проста тричастинна форма Різновиди простої тричастинної форми	Знайти приклади простої тричастинної форми	3	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
Змістовний модуль II. Складні музичні форми						
2.1	Класифікація складних тричастинних форм за типом середини. Складна тричастинна форма з trio	Перелічити письмово складні музичні форми. Навести приклади різних типів середини в три частинній формі	2	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
2.2	Складна тричастинна форма з епізодом	Навести приклади рондо та проаналізувати.	2	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
2.3	Складна двочастинна форма. Особливі види складних форм	Навести приклади складної двочастинної форми та проаналізувати Навести приклади змішаних форм з рисами дво- та тричастинності	3	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
2.4	Форма рондо. Різновиди форми рондо	Навести приклади форми рондо та проаналізувати.	2	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5

2.5	Старовинне рондо	Навести приклади старовинного рондо та проаналізувати.	4	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
2.6	Класичне рондо	Навести приклади класичного рондо та проаналізувати.	3	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5
2.7	Рондо в творчості романтиків. Рондоподібні форми	Навести приклади форм з рисами рондо та проаналізувати їх.	2	Див. літ. до теми	Опитування, перевірка завдань	5

VI. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Аналіз музичних творів» – це вид науково-дослідної роботи, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- конспект із теми (модуля) за заданим планом;
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем;

- науково-історичне дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу)

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано у табл.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано у табл.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5 балів
2.	Складання плану реферату	5 балів
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	2 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
Разом		30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	24-30	Відмінно
Достатній	23-15	Добре
Середній	7-14	Задовільно
Низький	0-6	Незадовільно

Орієнтовна тематика ІНДЗ

1. Період як форма музичного твору.
2. Роль жанру інструментальної мініатюри в творчості композиторів-романтиків.
3. Значення жанру інструментальної мініатюри в дитячих п'єсах українських композиторів.
4. Тричастинна форма як прояв контрастності музичних образів.
5. Значення складної три частинної форми у створенні середніх частин сонатно-симфонічного циклу віденських класиків.
6. Форма менуету в сонатах та симфоніях Й.Гайдна.
7. Художні образи циклу «Картинки з виставки» М.Мусоргського.
8. Жанрові витоки фортепіанної сонати Е.Гріга.
9. Форма рондо в фортепіанних п'єсах.
10. Рондальність як принцип побудови оперних сцен.

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Аналіз музичних творів» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та

навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано в таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування лабораторних занять	1	14	14
2.	Робота на лабораторних заняттях	10	14	140
3.	Модульна контрольна робота	25	2	50
4.	Самостійна робота	5	14	70
5.	Індивідуальна науково-дослідницька робота	30	1	30
Всього без підсумкового контролю		304		
Всього без підсумкового контролю з урахуванням коефіцієнта		100		
Підсумковий рейтинговий бал		100		

Коефіцієнт — 3,04

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда, іспит.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове опитування; повідомлення, доповідь, реферат.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1-34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35-59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60-68	«достатньо»	E
69-74	«задовільно»	D
75-81	«добре»	C
82-89	«дуже добре»	B
90-100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці.

Критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати завдання для самостійної роботи, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання завдань для самостійної роботи, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки; він не завжди виявляє творчий ідхід до виконання навчальних завдань
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; виконання завдань для самостійної роботи у обсязі, не меншому 50% і відповідає основним вимогам до їх повноти та якості виконання.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, нерозумінням причинно-наслідкових зв'язків, суті історичного процесу.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються під час індивідуальних занять.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У таблиці представлено розподіл балів, що присвоюються бакалаврам упродовж вивчення дисципліни «Аналіз музичних творів».

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам

МОДУЛІ														МКР ЗМ 1, ЗМ 2	Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	50	30
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16		

Разом: 304 бали з урахуванням коефіцієнта

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;

- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: слухання, вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Опорні схеми за темами; навчальні посібники; робоча навчальна програма; контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; комплект тестових завдань для підсумкового контролю) знань студентів з навчальної дисципліни «Аналіз музичних творів».

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Назайкинский Е.В. «Стиль и жанр в музыке» (учебное пособие для студентов вузов). - М., 2003 г.
2. Способин И.В «Анализ музыкальных форм» 6-е издание. - М., 1979 г.
3. Тюлин Ю.Н. «Музыкальная форма» 2-е издание. - М., 1974 г.
4. Холопова В.Н. «Формы музыкальных произведений» (учебное пособие для студентов вузов искусств и культуры) - М., 2001 г.
5. Шип СВ. «Музична форма від звуку до стилю», Навчальний посібник. - К., «Заповіт», 1998 р.

Додаткова:

1. Бернстайн Л. Концерты для молодежи: пер. с англ. (предисл. Е.Ф. Бронфин). -Л., 1990.
2. Бонфельд М.Ш. «Анализ музыкальных произведений. Структуры тональной музыки. (Учебное пособие для студентов вузов.) - М., 2003 г.
3. Гордійчук Я.М. «Становлення українського музичного театру і критики». - К., Музична Україна., 1990 р.
4. Горюхина НА. «Еволюція періоду». - К., 1975.
5. Горюхина НА. «Эволюция сонатной формы». - К., 1973.
6. Григорьев Г.В. Музыкальные формы XX века. Курс «Анализ музыкальных произведений» (учебное пособие для студентов вузов. - М., 2004 г.
7. Зак В.И. «О закономерностях песенной мелодики». - М., 1990 г.
8. Косачева Р.Г. «О музыке зарубежного балета». - М., 1984.
9. Мазель Л.А. Строение музыкальных произведений (учебное пособие), 2-е изд. доп. и перераб. -М., 1979.
10. Назайкинский Е.В. «Логика музыкальной композиции» - М., 1982.
11. Пэрриш К. Оул Д. «Образцы музыкальных форм от григорианского хора до И.С. Баха». Л., „Музыка". 1975.
12. Холопова В.Н. «Теория музыки: мелодика, ритмика, фактура, тематизм». СПб., 2002
13. Цуккерман В.А. «Анализ музыкальных произведений. Общие принципы развития в музыке. Простые формы». - М., 1980.
14. Цуккерман В.А. «Анализ музыкальных произведений. Рондо в его историческом развитии» ч.1. - М., 1988.
15. Цуккерман В.А. «Анализ музыкальных произведений. Сложные формы». - М., 1984.
16. Черкащина М.Р. «Опера XX століття. Нариси». - К., 1981.
17. Штейнпресс Б.С. «Оперные премьеры XX в.» (словарь). - М., 1986.